

באולם, בתא השחור של העצורים, ישבו יהודה וירוחם קרובלניק, בלונדים משופמים, טוראי וסגן-משנה בצה"ל, על ספסל הנאשמים. מדיהם היו נקיים אך לא מגוהצים והוסרו מעליהם כל סימני דרגה או סמלים צבאיים. לראשיהם חבשו כומתות חאקי ללא סמל צה"ל. סביבם התקהלו שוטרים מזוינים; השורה הראשונה ליד השלחן המיועד לעתור נאים היתה מלאה עד אפס מקום; בשורה

משה, שחקן הקלפים, את היווני (פקיד הקונסוליה) והאיטלקי (פקיד הקונסוליה). מדוע לא הובא מוטס לדין? שאל השופט. הוא עוד יובא, הבטיח התובע. לפני שהנאשמים הורו בכל 34 ההאשמות היה צריך להכין עדי תביעה נגדם. הוחלט והוסכם כי מוטס יהיה עד המלך («עד המדינה») וימסור עדות תביעה נגד חבריו לפשע. הנאשמים החליטו שלא לראות את מוטס על

הגבוהה בבית הספר, נתפסו על ידי ה"שייף", המדריך הראשי, כשהם מאוינים לקול-ישראל בשעה עשר ורבע בערב, בעוד ששעת כיבוי האורות היא תשע ורבע.

שלושת התלמידים, טוביה סער, אהרן תמרי ואהרן כהן הוצאו מבית הספר עד להודעה חדשה. אך תלמידי הכתה השלישית, החיים בפנימיה (19 מבין 22 תלמידי הכתה) תבעו את ביטול הגזירה. אולם המנהלים לא נכנעו, לא היו מוכנים לחיזורים.

בהתישב כל 22 התלמידים, למחרת, במי קומותיהם לא הופתעו לשמוע מפי המורה לחימיה כי טוביה ושני האחרונים חייבים לעזוב את הכתה. בטרם סיים המורה את דבריו נמצאו כל התלמידים על סף דלת הכתה. בפגישה עם מנהלי בית-הספר הובעה תביעתם לשוב ללמודים ללא משא ומתן נוסף, לא להחזיר את שלושת העבריינים. הברירה שהועמדה לתלמידים באם יתקשו: לעזוב את הפנימיה ואת בית הספר, דבר שיגרור אחריו את סגירת הכתה.

התלמידים קיבלו את הברירה השניה, ארוז את חפציהם וחזרו לבתיהם בעיר ומחוז ל-חיפה. תלמידי כתות אחרות רצו לשבות מתוך אהדה נתבקשו להימנע והורי תלמידי הכתה השלישית הוזמנו לפגישה עם ההנהלה, שהודיעה להם כי בניהם עברו את חוק בית-הספר ועזבו את הלימודים.

שחמט מותר. כי מאז מונה אחראי מיוחד לעניני סדר ומשמעת, הנהיג שיטה חדשה המגבילה את חופש התלמידים ואף אינה פותרת את תלמידי הכתה העליונה. השלישית בעלת הזכויות המיוחדות, מההגבלות: קיים איסור יציאה המתיר עזיבה פעמיים לשבוע בלבד; בוטל שירות האוסר בוסים בין הפנימיה לבית-הספר, נקבע כי בוי אורות לשעה מוקדמת (תשע ורבע) שעה שהתלמידים הם בני 17 עד 19.

כל תביעות התלמידים להקלות לא נענו, הם אף הוכרחו לאחר הכנת שעוריהם, למרות שהמדריך הראשי אינו מקפיד לאחד מחביביו, המשחק עמו שחמט.

למרות שהובטח כי בית-הספר הימי יועד מד תחת פיקוח חיל הים (הנוגס הזה 721) לא שונה דבר, לא נרכש ציוד חדש, לא הורכב כוח הוראה יעיל. גירושם של שלושת התלמידים ייתכן וישמש מפנה.

משפט

פרס לוי אשכול

שני הסותרים, אריה פרוינד בן 64, בעל השער האדום, וחיים לבל בן 56, ישבו

ידידה היוגוסלבית

צעירה בהירת שער

על ספסל הנאשמים והניעו ראשם בחיוך. השופט מק הקריא 34 סעיפי האשמה. שני הסותרים מן הישוב הישן הניעו בראשם מדי פעם: אני מודה.

ההאשמות: קניה, מכירה והעברה של עשרות אלפי דולרים. התובע סיפר כי לשני הנאשמים (יחד עם מרכי מוטס) נודע על מקור מבעות זהב במדינה זרה (הירדן) שיש לשלם עבורם בדולרים. פקיד קונסוליה וזה היה מעביר את מבעות הזהב למוטס וזה היה מוסרם לנאשמים למכירה בבורסה התל-אביבית תמורת כסף ישראלי. בכסף — קנו דולרים בשוק שחור, מסרם למיטס, שהעבירם לפקיד הקונסוליה וחזר חלילה.

בבית המשפט לא הוזכרו שמות. בקהל המקשים להאשמות עברו לחישות שהזכירו את לידה, הבלונדינית היוגוסלאבית, את

מקום יפנו בכוח. תשובתם היתה: אנחנו מוכנים. אבל אם תשתמשו בכוח תגרמו לי אסון לאומי. מאחרוני עומדים רבבות עולי עיראק שהובאו למצב רוח מסוכן ביותר על ידי הפלייתם המתמדת לרעה.

העולים הגיעו דגל לאומי על הקומה השנייה. הענידו אותו סרט שחור, התכוננו ל-צעדי המוסדות. אמנם כואב לנו לראות לידים חפים מפשע מתגללים ברחובות, מי שוללים מקום חינוך, אבל לא בנו האשמה. העיריה היא האשמה כי לולא רצתה בכך יכלה להפסיק את כל תנועת הבניה לפני חצי שנה. אילו היו הורסים צריף אחד או לא היה קורה אשר קרה. אולם אם קם — מהפסק הנמוך ביותר ועד לראש העיריה — ידעו על הדבר והניחו לנו להקים את הצריפים. אין להם שום הצדקה בעיני שמים או בשר ודם להרוס את בתינו.

בפניה, במסדרון הארוך, ישבה זקנה על מטלטליה וחזרה בערבית, כמטומטמת: דוקא לפני החגים, דוקא לפני החגים!

המשק

מה זה מיליון דונם?

למסע ההסברה של משרד החקלאות על הישגיו של פנחס לבון הצטרף גם המדור לאדמות מוכרות מנהל המדור, ראובן אל-ני, הוא משרדי אנשי מפ"ם שנותרו במשך רד מימי היות אהרון ציולינג שר החקלאות. אלוני הודיע כי השנה החכרו שניים ושליש מיליון דונם ובשנה הבאה יועברו כשלושה מיליון דונם. אך הוא לא ידע להסביר בה קלה לארבעה מיליון הדונם, שהיו זרועים: בשטח ישראל בימי המנדט.

הממשלה נתנה תשובה בעקיפין בהחל-טתה אחרונה להקים מוסד קבלני ממשלתי לעיבוד השטחים הנטושים כדוגמת הטובחו בברית-המועצות, בה הקימה הממשלה חוות חקלאיות בהן קיבלו העובדים תשלומים יומיים מיידים. לא היו צריכים לצפות ליבוי לים, דבר שהכשיל את הקולחוזים.

גם בישראל לא עיבדו המתיישבים החדשים את השטחים הנטושים שהוכרחו להם, כי מפאת חוסר כספים לא יכלו להכות ליבול, אכלו (או מכרו) את הזרעים והלכו לעבוד בעבודות הציבוריות.

אדמות רבות שהיו מעובדות לפני ארבע שנים הפכו טרשים. ההסבר הרשמי: חוסר טרקטורים. אך כאשר חסרו טרקטורים ב-ברית-המועצות, ושאר ציוד מכני, ידעו להשיג תמס באת ובמצעד וכאשר המלחמה מנעה את ייצור מחרשות הסוס השתמשו במחרשת המסמר הקדומה. חוסר מגלים וחומרים תוקן על ידי גיוס תלמידי בתי הספר לאי-סוף יכולים בידיים.

אולם משרדי ממשלת ישראל מסתפקים ב-תיכנון תכניות תעמולתיות ופרסום מספרים רחוקים מהמציאות. מדינה, סיבולי החיטה השנתיים שלה מספקים להזנת אוכלוסייתה משך עשרה ימים בלבד לא צריכה להתחשב, כנראה, במיליון דונם יותר או מיליון דונם פחות.

תבן לשופרים

„מלט אוכל להקציב לכם. אך ברזל ועצים קשה להשיג“, הודיע מנהל מחלקת חומרי הבנין במשרד המסחר והתעשייה, אלכסנדר נוי, להנהלת נשר שביקשה חומרי בנין ל-בית החרושת החדש למלט, הנבנה על ידה ברמלה.

נשר, חיפה, הוא בית החרושת היחיד לייצר צור מלט בארץ. כאשר חברת שמשון החלה משקמת את בית החרושת למלט בהרטרוב, שנחרב בחורף 1948 על ידי כנופיות ער-ביות, החליט נשר לא להפקיר את הדרום והפרוודור, יום מפעל חדש ברמלה.

אולם גם הפעלת בית החרושת הרמלאי ומתחרהו, ההרטרובאי, לא יעלו את תפוקת המלט לרמה הדרושה, כי גם בצריכה המ-צומצמת הנוכחית של ששים אלף טונות מלט לחודש מספיק נשר להפיק ארבעים אלף טונות בלבד.

אך אם תפוקת המלט בארץ אינה מדביקה את קצב הבניה הרי הגרעון בברזל ועץ לב-נייה גדולים עוד יותר.

כיון שהקמת מפעל מלט דורש מלבד ה-מלט לבניין גם אלפי טונות ברזל ופלדה ה-נאלץ אלכסנדר נוי לאכזב את נשר, להצטמ-צם בהקצבת המלט, המופק, כמובן, בנשר, חיפה.

חינוך

יציאה פעמיים לשבוע

בבית הספר הימי, חיפה, סוירים הרו-חות: שלושה מתלמידי הכתה השלישית,

יהודה וירוחם קרובלניק בתא הנאשמים

דמות עטורת שחורים

האחרונה ישבה משפחת לוי ושתי שורות לפניו ישבו בני משפחת הנאשמים. האוירה המתוחה וצפיפות באולם הזכירו משפט קודם שעמד על אותה רמת רצינות — משפט יע-קובוביץ — שהתנהל באותו אולם.

להתראות „בית-משפט!“ קם הקהל על רגליו. השופט מלחי נכנס, הקהל התישב. „ירוחם ויהודה קרובלניק: (שני האחים קמו בתנועה אינסטינקטיבית לחייל ממושבם והתמתחו) אתם נאשמים כי בתאריך 3 בספ-טמבר 1951 בחמש לפנות בוקר בערך, גרמ-תם בכונה תחילה למותו של הפועל נסים לוי ברחוב 199 ליד הבית מספר 9. השופט המשיך בהקראתו, צטט את סעיפי החוק הפלילי אשר לפיהם תתבע המדינה מהם את המחיר הגבוה ביותר: מות.

כאשר, משך עיוותו של העד הראשון ד"ר ריינהרט לבנטל, ראש המכון הפתולוגי של הדסה, הובא שק נייר, נמתחה האוירה עוד יותר והקהל קם על רגליו לראות את תוכן השקית — פת לחם יבשה שנכרו עליה סימני דם. השופט שאל שאלות, רשם את העדות המפרטת באכזריות קרה את מצבו של לוי לאחר שנמצא על האדמה, מתבוסס בדמו.

בזה אחר זה עלו העדים וסיפרו את אשר ראו ושמעו באותו יום. על הספסל האחורי ישבה האלמנה ובני משפחתה כשעיניהם פקוחות לרווחה ועל פניהם ניכר מאמצם להבין את כל המדובר בעברית. וכאשר עם סיום גביית העדויות במקום החליט בית-המשפט לצאת למקום הפשע קרא שוב הש-מש: „בית-המשפט!“ קם הקהל על רגליו, אולם על הספסל האחורי המשיכה דמות עטורת שחורים לשבת כאילו נחצצה מאבן. כאשר מחוץ לבית המשפט החל הקהל מתפור, קמה צעקה: „זהו! זהו! האשה האשמה בכל הדבר!“ אנשים שהכירו את אדם הנאשמים החלו רודפים אחריה, ומאמים שיעשו בה שפטים. אולם היא הצליחה לה-כנס למסעדה הקאופרטיבית בפינת הרחוב עד אשר הוצאה ע"י משמר שוטרים. „כאן לא המערב הפרוע“, הזהיר אחד השוטרים את הקהל. „כאן יש חוק ובתי-משפט. הם יח-ליטו מה לעשות, לא אתם!“

הארץ

שוק עברים

(מודעה:) גיפ רוצה לקנות אדם פרטי (הארץ).

ראובן ירדור, ת"א

בלי חכמות

אם יש לך דירות, חנויות, עסקים ומגר-שים, מסור לנו (מעריב).

אהרן הורוביץ, ת"א

תנצח"ה

כ-150 אלף מקברים סירו בביתן הישרא-לי, וההצלחה היתה גם מבחינת המעסקים שנעשו, וגם מבחינת תעמולתית (מעריב). י. חפשי, חיפה